Broj 2 Poštanski tekući račun. (Conto corrente con la posta.) U Trstu, 12. januara 1928. - God. VI. Pojedini broj 25 cent. God. VI.

„Istarska Riječ"
Izlazi svakog četvrtka uveče. Dva puta mjesečno izdaje gospodarski prilog „Narodni Gospodar". Pretplata za tuzemstvo iznaša 15·— lira na godinu, a za inozemstvo 25·— lira. Uredništvo i uprava lista: Trst (Trieste) — Via S. Francesco d'Assisi 20/I. Telefon: 11-57.

ISTARSKA RIJEČ

Tjednik za pouku, gospodarstvo i politiku istarskog naroda.

Oglasi stoje 3 lira za svaki centimetar visine u širini jednog stupca. Za višekratno uvrštenje daje se znatan popust. U malom oglasniku svaka riječ 40 cent. Dopisi se šalju uredništvu, a novac upravi. Nefrankirana se pisma ne primaju, a rukopisi se ne vraćaju.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". — Narodna poslovica.

Seljačka kriza

Naša poljodjelcima ide zlo. Naša je dakle dužnost, da tražimo sve putove i načine izlaza iz zla u bolje. U tome traženju pak mi nismo svi jednaki junaci, niti svi mudri, okretni, a ni dosti poučeni. Sve ove mane naše razloge su donekle našem općenito poznatom slabom gospodarskom stanju. A imamo mi seljaci i drugih mana: mi smo kamenite ćudi, premalo gibljivi i elastični, a sve današnje zlo pripisujemo drugomu, kao da nismo sami ništa krivi. Mi zahtijevamo u duši: moramo živjeti onako dobro kako smo prije rata, dotično, nama mora ići u gospodarstvu kako nam je išlo u ono doba, kad su bila druga vremena i druge prilike društvene i gospodarske. Mi zahtijevamo ništa manje nego da se sve posljeratno stanje prilagodi, promjeni nama seljacima u prilog i tražimo, iako besvjesno, da sve današnje prilike i neprilike potjecamo natrag u prošlost.

Zahtijevamo dakle da se sve okolnosti mijenja i promijeni radi nas i naše koristi, a pri tome ne pomišljamo, da mi time zahtijevamo nešto nemoguće. Jer nemoguće je odstraniti zadnji veliki svjetski rat, koji je bio i koji je zapustio nama žičućima dosti svega i mnogo zla. Zadnji rat je odnesao četiri carstva, stvorio je više novih država, odnesao je sve evropsko zlato u Ameriku, sve države bacio u silne dugove, koje će platiti na obroke kroz pol stoljeća i više.

Zadnji rat je promijenio, dapače prevrnuo sve staro gospodarstvo, a najposlije promijenio je silno ljude i narode. Današnji mladi svijet ne će da radi, ne mari za zemlju; srami se motike, bježi od rada i zemlje, da se podaje u gradove. Svi, svi traže lagodnosti i ugodnosti, zato im je poljski rad pretežak. Za primjer navesti ćemo Rusiju. Rusija je prije rata opskrbljivala kruhom skoro čitavu Evropu, a iza rata njezini su podanici nešto vrijeme skapavali i umirali od gladi. A zašto? Narod nije htio da radi u zemlji. Rat, te društvene i političke prilike i neprilike iza rata Rusa su promijenile, dašto, na gore. Danas je ruski narod uvidio svoju pogrješku, pak se vraća dušom natrag k plugu i motici.

I mi ovuda smo se iza rata nemalo promijenili, samo više na zlo nego na bolje. Mi smo sačuvali vjerno i iza rata svoju neukost i neupućenost, svoju neokretnost i premalo elastičnost; i sada poslije velikog rata ostasmo u mnogočem kameniti, a uz to kratkovidni. Sačuvasmo vjerno do danas svoj dragi želudac i premnoge svoje pogrješkice, kaošto bi bile krčma, vino i slabo gospodarenje, duhan i kava, nestrpljivost i rasipnost. Sačuvasmo i iza rata našu staru neslogu, pravdanje i zavist. I tako dalje.

Sve te naše mane pridržasmo, a iza rata prihvatismo tamoge nove, a to bi bile: nerad, prezir zemlje, bježanje od motike, rasipnost i gizda luksus. Ratas je dakle premjestio: želimo biti svi gospoda. A ime „gospodin" u nas budi želju za nerad, sjediti u krčmama, šetati s pačicom u ruci, dašto lijepo, fino, na gradski odjeveni.

Mi majmunismo dimitiramo život trgovaca, bankira, visokih činovnika, bogataša i industrijalaca. Mi seljaci naželjosi vidimo tu gospodu na ulici, ali ih ne vidimo kako ti ljudi rade. Inače kako bi se neko obogatio bez rada, poslu i zasluženja?! Mi gledamo na ulici tu gradsku gospodu, ali im vidimo samo odjeću, dok njihovog unutarnjeg života ne poznamo.

Mi nećemo da vidimo, da je život u gradu sasvim drukčiji od našeg seljačkog; ne znamo, da je drugo zanimanje trgovačko, činovničko, sasma drukčije od našeg poljodjelskog. Zato što njima pripada, nama to ne pristaje. Trgovci, bankiri, industrijalci zalaze u kavane i gostione prečesto radi svojih zvaničnih posala; to je njihova potreba i tu sklapaju poznanstvo i poslove. Mi seljaci nasuprot zalazimo u krčmu da trošimo i da se napijemo, da kartamo i jdemo i halabučimo. Nama to sve škodi. Na onom gospodinu u gradu, to kavana i krčma donasa koristi. Treba dakle razlikovati i ljude i posla, što pristaje jednom, drugomu škodi i obrnuto. Mi to ne vidimo ili toga ne, odjednom ne ćemo da vidimo, a to je naše pogrješka i naša škoda.

Te sve naše pogrješke zapustiše nam je u baštinu zadnji rat, u kojem je sudjelovao najveći dio naroda, dapače mi svi izravno ili neizravno. Zlo je silo, što smo u ratu vidjeli premnogo zla, a samo malo ili ništa dobra; a mi zadnji smo tako nezavisni da smo samo zlo trisvoilli. To ratno zlo je danas naše zlo, a to zlo košta: to zlo danas čutimo.

Mi smo se dakle ratom premijesili sebi u škodu, a ne koristi. To je prokleto stvo rata. Mi tražimo, da s manjim trudom i s našim starim neznanjem i drugim našim pogrješkama živimo lijepo, lagodno, raspipo, da živimo — gospodski. Manje zasužimo, a hoćemo da trošimo više.

To vodi u propast. Vodi, jer nema zarade (zasluška), kaošto ranije imasmo; zemlja nam daje manje prirodu negoli prije; troškovi kućni, obiteljski i državni su veći nego ikada otkad postoji svijet. Potrebe naše djelesne i duševne veće, luksus i gospodski naš novi život mnogo, previše nas davi gospodarski; a mi seljaci ne možemo naći izvore i sredstva do većih dohodaka; a bez ovih ne možemo ugoditi svojim željama, strastima i potrebama. To je naša seljačka kuga; to je naše zlo.

Seljak.

Politički pregled

Afganistanski kralj u Rimu. — U nedjelju, dne 8. o. mj., stjaso je u Italiju Aman Ullah Kban kralj Afganistana. Ta se država nalazi u središtu Azije. Ovo je prvi put da afganistanski kralj službeno posjećuje Evropu. — S kraljem je došla i Italija i kraljica te njihova velika pratnja. Dogodio bi se na parobrodu «Italia» u napuljskoj luci. S taborije S. Elmo bili su topovskim hicima pozdravljeni, a svi su brodje u luci na pozdrav digle zastave. Na parobrodu prije neco je sišao kralj Aman primio je zaslanike kralja Viktora Emanuela i vlade, te sve afganistanske diplomate u Evropi, koji su naročito zato došli u Napulj. — Sam rad bnao je toga dana najsvečaniji izaiđ. Kralj Afganistana primljen je s vrlo velikom pomnjom i oduševljenjem. No, on se u Napulju nije dugo zadržao, nego je brzo otputovao posebnim vlakom za Rim. — Prijestolnica je također bila svečano sveečljena da primi visokog gosta. Kad je vlak ulazio u stanicu dvanaest aeroplana kružilo je u zraku. Kralja Amanna je na rimskoj stanici dočekao Nj. V. kralj Viktor Emanuel, kraljica Jelena i Prestolonasljednik Princ Umberto, te on, Mussolini i podsekretar Giunta, zastupnici parlamenta, senata, grada Rima itd. — U jedanaest dvorskih kočija odvezli su se kralj od Afganistana, kraljeva pratnja i talijanska kraljevska obitelj, u dvor, kroz veliku masu oduševljenog gradjanstva. Na večer je kralj Afganistana primio u audijenciju on. Mussolinija. — U 8 sati na večer priređen je u dvoru veliki dvorski objed. — U prestolnjak i utorak obavljena su na čast visokog gosta i njegove pratnje razne priredbe. U srijedu je završena službeni dio njegovog bivanja u Rimu: pa se je prezrt tome kralj Aman iz Kvirinala preselio u grand Hotel. — U Rimu će ostati do 15. o. mj. a zatim će otići u Pariz, pa u London. — Ovom putovanju Afganistanskog kralja po Evropi podaje se veliko političko značenje. On želi za svoju državu dobiti veza s velikim evropskim državama.

Pedesetgodišnjica smrti kralja Viktora Emanuela II. — Dne 9. o. mj. navršilo se je navrši 50 godina po smrti oca talijanske domovine, kralja Viktora Emanuela II. Da se počasti njegova uspomena toga je dana u rimskoj Pantheonu služena misa zadušnica. — Predsjednik vlade on. Mussolini, rimski gavernor i predsjednik pokrajinske komisije položili su na kraljev grob vrlo lijepe vijence.

Rođendan kraljice Jelene. — Prošle nedjelje proslavljen je po svoj Italiji rođendan Nj. Veličanstva kraljice Jelene. Svi su gradovi bili u zastavama, a u večer svečano rasvijetljeni. Visoka je svečanica toga dana primila iz svih strana države bezbrojne brzojavne čestitke.

Inozemne banke, koje su Italiji dale zajam za uvađjanje zlatne valute. — Sjedinjene države Sjev. Amerike: Federal Reserve Bank u New-Yorku; — Velika Britanija: Engleska Banka; — Francuska: Francuska Banka; — Austrija: Austrijska narodna banka; — Belgija: Belgijska narodna banka; — Čehoslovačka: Narodna banka čehoslovačka; Danska: Danska narodna banka; — Egipat: Egipatska narodna banka; — Finska: Finska banka; — Poljska: Poljska banka; — Švedska: Sveriges Rik-bank; — Švicarska: Narijonalna Banka — Madžarska: Magyar Netazeti Bank.

Posebni tribunal. Posebni tribunal, koji sada ne djeluje, početi će do koji dan svoje novo zasjedanje. Na red će doći više zatvorenih procesa, a medju ostalim i proces protiv bivšeg poslanika u parlamentu Lo Sarda i njegovih drugova, koji su optuženi zbog svog protudržavnog rada. Ovaj će proces biti naročito velik i zanimiv. — Medju optuženima, koji će suditi je i grupa od 30 komunista iz Firenze, koji su spremali ustanak i podržavali neku tajnu organizaciju. Na svojim sastancima raspravljali su kako bi se u Italiji organizirao oružane komunističke čete. Sakupljali su oružje itd., ali im je vlast ušla u trag. Organizeciju je vodio bivši komunistički poslanik Dunco.

Objetnica smrti Kraljice majke. — Dne 8. o. mj. prošle su ravno 2 godine od smrti Kraljice Margerite. U Panteonu, gdje je Kraljica pokopana, obavio je toga dana dvorski kapelan misu zadušnicu. Toj je misi prisustvovala kraljevska obitelj.

Osiguranje protiv tuberkuloze. — U ministarstvu za narodno gospodarstvo sprema se pravilnik, kojim će se konačno urediti osiguranje protiv tuberkuloze. Koje je kr. dekretom, što je nedavno objavljen, uvedeno. Osiguranje će biti obavezno za osobe muškog i ženskog spola, od 15 do 65 godina, koje rade u tuđiju službu, pa bilo to u industriji, poljodjelstvu, trgovini, ili drugoj kakvoj javnoj službi, sluge ili služkinje, penzioneri, pa i one osobe, koje imaju kakvo slobodno zanimanje. — Osiguranje će biti obavezno također i za strance. Korist od osiguranja imati će i žena onoga, koji je osiguran, ako dotični umre od tuberkuloze, a u izvanrednim slučajevima također i muž žene, koja je bila u službi, pa je bila osigurana, ako dotični nije sposoban za rad.

Društvo za iskorištanje vodenih snaga u Dalmaciji. — Agencija «Economica» objavljuje izvještaj o glavnoj skupštini ovoga društva za iskorištavanje vodenih snaga u Dalmaciji. Godišnja bilanca pokazuje gubitak od 1 milijuna i 863.840 lira.

Agencija «Economica» kaže, da je tom prilijeđu kriva jugoslovenska vlada koja je onemogućivala društvu razvoj stavajući mu na put neprestano nove i nove zapreke, jer su dioničari društva Talijani. Jugoslovenska vlada onemogućuje društvu kupnju novog zemljišta, koje mu je potrebno, za širenje djelovanja a ne dozvoljava da društvo niti na svojem zemljištu radi po volji. — Agencija kaže, da s tim postupkom Jugoslavija pokazuje svoju mržnju do Italije, također i na gospodarskom, a i samo na političkom polju.

Nove zračne pruge. — Ministarstvo aeronautike završilo je pred par dane pripremne radove za otvorenje jedne nove zračne pruge, kojem bi se otok Sardinija vezala s Rimom. Ove dane ima se pruga podati prometu. Hidroplani, koji će taj promet vršiti preletiti će Tirensko more za 3 sata. — Doskora kani ministarstvo uspostaviti i hidroplanski promet Brindisi — Valona, pa ce taka Italija i Albanija doći i zračno vezave.

Zavod za ekspanziju na bližnji istok i Praznik kruha. — Dne 6. o. mj. posjetio je on. Mussolija svećenik Franco Gallo, direktor talijanskog zavoda «Pro Oriente». Kako znamo, cilievi su toga društva propagiranje talijanske kulture u zemljama bližeg istoka, te spremanje terena za talijansku prodiranje ili ekspanziju. Zavod «Pro Oriente» vodi sada živo djelovanje u Bugarskoj. Tamo se vodi uspješna talijanska propaganda. Doskora će se tamo ustaviti i jedna velika poljodjelska škola. U Sofiji je pred kratkim već ustanovljena jedna talijanska srednja škola. Da se smogu u sredstva za osnivanje poljodjelske škole predložio je direktor Gallovi on. Mussoliju neka bi se po svoj Italiji pred Uskrs izvršio jedan poseban praznik, takozvani „praznik kruha". Toga ce se dana na razne crkvine sakupljati novčani doprinosi. On Mussolini bio je s idejom zadovoljan, pa je organizaciju praznika povjerio on. Federaciji i on. Suardu.

Novi protufašistički list u Francuskoj. — Francuska je vlada pred kratkim ukinula protufašistički list «Corriere degli Italiani», koji je izlazio u Parizu. No, na mjesto toga zahranjenog lista počeo je sada izlaziti drugi list s istim ciljevima, a zove se «Voce antifascista». — Rinski list «Tribuna» kaže, da je imala pravo, kad nije vjerovala, da ce francuska vlada strože nastupiti protiv talijanskih protufašista.

Počasna doktorska diploma njemačkom poslaniku u Rimu. — Pravni fakultet u Camerinu (pokrajina Macerata) podjelila je pred par dana počasni doktorat njemačkom poslaniku u Rimu baronu von Neurathu, i to za priznanje zasluga, koje si je on rekao radeći uvijek na učvršćenju prijateljskih odnošaja izmedju talijanskog i njemačkog naroda.

Jedna kratka okružnica on. Mussolinija. — Predsjednik vlade on. Mussolini poslao je pred nekoliko dana svim prefektima u državi brzojavnu okružnicu, kojom ih sa par riječi, upravo lakonički, podsjeca na onu okružnicu, koju im je lani u isto doba poslao i u kojoj je zaertao jakim certama rad i dužnosti prefekata. — Tu smo okružnicu banjske godine mi u našem listu u cjelosti štampali.

Velika izložba u Tripolisu. — Već se više vremena vrše pripreme za veliku izložbu, koja će se ove godine održati u Tripolisu, i na kojoj će se izlagati uzorci sve talijanske proizvodnje. Izložba će trajati 2 mjeseca, a otvoriti će se 15. februara.

Mussolinijevo djelo. — Izdavalački zavod «Littorio» izdati će u najkraće vrijeme zbirku članaka, koje je napisao on. Mussolini od 1914. do Pohoda na Rim 1922. g. Knjiga će imati naslov: «Postanak i razvoj fašizma od intervencije do rimskog pohoda u ogledalu Mussolinijevih spisa.»

Izjave on. Turatija. — Generalni tajnik fašističke stranke on. Turati dao je pred nekoliko dana rimskom listu «Giornale d'Italia» neke izjave o stanju fašist. stranke. Izmedju ostaloga je rekao da stranka ima doduše samo jedan milijun članova, ali ti članovi predstavljaju najbolji dio naroda i prve borce za domovinu. Velike nade stranka polaže u studente univerza, koji se kupe u fašističku organizaciju, pa također i u avanguardiste koje će stavnjom od 28. marta ući u stranku kao novo i svježe snage.

Sastanak Mussolini - Titulescu. — U San Remo je prispio Titulescu, ministar vanjskih poslova Rumunjske. On je došao u Italiju na liječenje, ali se njegovom dolasku podaje i velika politička važnost. Novine pišu, da će se Titulescu po svoj prilici sastati s on. Mussolinijem i da će se na tom sastanku utvrditi prijateljstvo izmedju Italije i Rumunjske.

Vanjska politika Italije. — Prošlog su se tjedna sve talijanske novine bavile većim djelom vanjskom politikom Italije. Glavni cilj sadanje talijanske vanjske politike jest čišćenje odnošaja s Francuskom te s Jugoslavijom. Nedavno je neki rimski list javljao, da se on. Mussolini ima sastati s Briandom još ovog mjeseca, to jest pred zasjedanjem Lige Naroda. To dodduše nije bilo potvrdjeno, ali o tome su pisale sve novine, kao o nečem što će se stalno dogoditi. — Engleski list «Westminster Gazette» javlja, da bi u drugoj polovici ovog mjeseca imali početi pregovori za sporazum izmedju Italije i Francuske i to u Rimu, te da bi tim pregovorima imao prisustvovati i engleski poslanik u Rimu, i ako se engleska vlada ne kani javno upošćati u francusko-talijanske odnošaje. Ovo sto novine pišu ne možemo potvrditi kao istinito. O tome nije zdanas ni nikakav službeni izvještaj, pa se nezna kada ni kako će ti pregovori početi, dodduše je stalno, a to je da će do pregovora doći sto prije, jer se politički odnošaji Italije i Francuske razvijaju u tom pravcu. — Isto tako mora doći i do pregovora s Jugoslavijom. Novine javljaju, da se u Beogradu i u Rimu vrše sve pripreme za to, ili bolje, da su pregovori već započeti. — Da li ce ti pregovori uspjeti, nezna se. Talijanska Štampa ne zauzimlje nikakvog stajališta u tom pogledu, a inozemna sumnja, jer izmedju Jugoslavije i Italije postoje nesporazumci i odnošaji, koje je teško riješiti.

Sastanak Marinković-Bodrero. — U Beogradu su se pred nekoliko dana sastali na razgovor general Bodrero, talijanski poslanik i dr Voja Marinković jugosl. ministar vanjskih poslova. Beogradske novine javljaju, da su na tom sastanku započeti pregovori za čišćenje odnošaja izmedju obih država. Javljajo da su Bodrero i Marinković raspravljali o prijateljskom paktu, koji je sklopljen 1924 i koji trijedi još ovaj mjesec. Taj bi pakt sada morao obnoviti. Jugoslovenska se vlada predložila talijanskoj neka bi se tok despetka produžio za šest mjeseci a da onda ce se pitanje odnošaja razčistiti.

pa će se vidjeti, hoće li se pakt obnoviti ili ne. — Beogradske novine doznaju, da je albanska vlada postavila jugoslovenskoj vladi predlog za sklapanje ugovora, koji bi bio sličan talijansko-albanskom ugovoru.

Buduće zasjedanje velikog fašističkog vijeća. — Do kojih dan će se u Rimu sastati na sjednicu veliko fašističko vijeće. Tu će sjednicu otvoriti on. Mussolini jednim govorom, u kojem će prikazati unutarnji i izvanji položaj Italije. Govoriti će o stabilizaciji lire i njezinim posljedicama, te o odnošajima Italije prema Francuskoj. — On. Turati će dati svoj redoviti izvještaj o položaju stranke. — Na toj će se sjednici i ovaj sumnje raspravljati o reformi narodnog predstavništva, naime o ukidanju parlamenta. — Zatim će se raspravljati o stavnji mladih fašista, koji ulaze u stranku, koja će se vršiti 28. marca. — Ministar pravosuđja izvjestiti će vijeće o reformi kaznenog zakonika. — Malo iza zasjedanja velikog vijeća ima se sastati i ministarski savjet. I tom će se prilikom raspravljati mnoga važna državna pitanja.

Prenos sjedišta Društva Naroda u Beč? — U posljednje vrijeme javljaju se češće vijesti o tome, da bi se sjedište Društva Naroda prenijelo iz Ženeve u Beč. Bečka «Neue Freie Presse» javlja, da se za ta stvar zaiazu Čehoslovačka i Italija s razloga, što skupoća u Švicarskoj traži velike izdatke. Engleska se u toj stvari ravna prema držanju Francuske. Austrija se drži kod toga dosta rezervirano.

Što je u Čehoslovačkoj najljepše? — Na to je pitanje najljepše odgovorio njemački književnik Emil Ludwig, koji je nedavno posjetio Čehoslovačku i njezinog predsjednika Masaryka, koga on smatra za jednog od prvih ljudi u Evropi. G. Ludwig, koji je u Pragu razgovarao s ministrom spoljnih poslova drom Benešom, s ministrom predsjednikom drom Švehlom, s nekim muzičarima i književnicima, izjavio je u razgovoru s urednikom praškog velikog lista «Tribune», da je u češkoslovačkoj republici našao jednu pojavu, koja je u Evropi jedinstvena: tijesnu vezu između ljudi, koji upravljaju državom, i onih, koji sačinjavaju njezinu duševnu kulturu. Veli kako nije nigdje vidio, da u državi prevladuju u suštini spiritualni ljudi, kao što u Češkoslovačkoj. Nigdje se toliko ne interesuju za državne stvari kao onuje i nigdje drugdje ne može naučenjak ili pjesnik imati takav utjecaj na političke događajnje kao onuje.

Toga nema u drugim državama, i eto to je najljepše u Čehoslovačkoj.

Njemačke dobave Jugoslaviji na račun reparacija — Kod ovogodišnje dobe njemačkih reparacija kao u četvrtoj godini otkad se provodi Dawesov plan, zapast će Jugoslaviji od ukupnih 1750 milijuna maraka oko 59 milijuna maraka. U budućoj godini otpada na Jugoslaviju od 2500 milijuna 80 milijuna maraka. Do Dawesovog plana t. j. do 1. IX. 1924. primila je Jugoslavija na račun reparacija od Njemačke bilo u naravi bilo u novcu 238,761,000 zlatnih maraka.

Korošec o medjunarodnom položaju. — Za Novu godinu napisao je vodja slovenačke pučke stranke g. Korošec u ljubljanskom «Sloveneu» uvodni članak, u kojemu se bavi političkim položajem u Evropi. U tom članku on kaže izmedju ostaloga: «U Evropi se sada javljaju vrlo jasno tri političke grupe: 1) franko-slovenska (to jest Francuska, Belgija, Poljska, Čehoslovačka, Jugoslavija, Rumunjska); 2) njemačka grupa, u koju spadaju Njemačka i Austrija, te 3) talijanska grupa, u koju spadaju Italija, Spanija, Madjarska i Albanija. — Talijanska grupa uživa naklonost Engleske, a njemačka naklonost Rusije. Kako je Njemačka razoružana to opasnost za mir ne prijeti sa strane njezine grupe. Opasno su za mir stalno franko-slovenska i talijanska grupa. Bilo bi u interesu evropskog mira, da se sve tri grupe slju u jednu, recimo u Panevropu.

Francuska i Amerika. — Na veliko zanimanje sve svjetske štampe i političko javnosti uopće, našlo je pitanje zbliženja Francuske i Sjedinjenih država Sjeverne Amerike. — Francuski poslanik u Washingtonu još je mjeseca julija 1927. pred ložio jedan nacrt za sklapanje jednog prijateljskog saveza izmedju Francuske i Amerike, Kellogu, državnom tajniku američke vlade. Taj je nacrt izradio Briand. Kellog je na taj predloženi nacrt odgovorio pred nekoliko dana. On je izjavio, da je Amerika voljna s Francuskom sklopiti ugovor, po kojem se jedna i druga država obvezuju, da ne će jedna protiv druge ratovati.

Hapšenje komunista. — Karabinjeri u Ala blizu Tridenta uhapsili su dne 6. o. mj. neke komuniste, koji su svim sredstvima kušali širiti medju seljačkim pučanstvom komunističke ideje. Jedan izmedju njih bio je već prije areštran i konfiniran, no on. Mussolini mu je snižio kaznu na jednu godinu, a on je sada na slobodi počeo opet da se bavi komunizmom. — Uhapšenici će biti predani na sudjenje posebnom tribunalu za zaštitu državne.

Rodjendan jugoslovenske kraljice. — Dne 9. o. mj. proslavljen je na veoma svečan način po svoj Jugoslaviji rodjendan kraljice Marije. U beogradskoj sabornoj crkvi služio je misu patrijarh Dimitrije. — Kraljica Marija ima doskora da dade Jugoslaviji drugog princa, pa su zato u Beograd došle njezina majka, rumunjska kraljica Marija i sestra princeza Ileana.

Zaplijena oružja na austrijsko-madžarskoj granici. — Madžarske novine javljaju, da su austrijski carinici na austrijsko-madžarskoj granici pronašli prigodom pregledbe jednog teretnog vlaka jednu veliku pošiljku strojnih pušaka. Oružje je zaplijenjeno. Izgleda da i Madžarska misli o oružanju.

Domaće novosti

«Izgubljeni». U današnjem broju donosimo prvi nastavak romana, što je već počeo da privlači pažnju naših čitalaca. Ono što nadglednik broda pripovijeda o Sargaškoni moru, nije nikakva izmišljena priča. A što je do brodova, koji su nošeni strujom zalutali onamo, i o njima su naši stari mornari znali štošta da pričaju. Svakako blizina takvih mora nije nikada ugodna, a najmanje u časovima opiće, kakva se ono survala na parobrod «Floridu».

Nove odredbe, koje se odnose na javne lokale u istarskoj pokrajini. — Kr. prefektura istarske pokrajine izdala je pred nekoliko dana naredbu, kojom je uredjeno od kada do kada smiju biti u istarskim općinama otvoreni javni lokali. Naredba je općenita za sve istarske općine ali ima i nekoje iznimke za pojedina veća mjesta.

Prema toj naredbi u svim istarskim općinama lokali u kojima se prodaju samo alkoholna pića (to jest krčme, točione likera, konobe itd.) mogu biti otvoreni od 8 do 22 sata, bez razlike na godišnje doba. Takvi lokali mogu samo ljeti (od 15. maja do 31. oktobra) i samo u gradu Puli, Kopru, Izoli, Malom Lošinju, Poreču, Piranu, Pazinu, Rovinju, Brionima i Portorose, biti otvoreni jedan sat više, to jest do 23 sata.

Lokali, koji ne prodaju samo alkoholna pića, to jest gostione, barovi, kafane, restorani itd. mogu biti otvoreni od 6 sati do 23 ljeti, a zimi od 7 do 23. U iznimnim mjestima Puli, Kopru itd. (kao gore) ti lokali mogu biti ljeti otvoreni od 6 sati do 24 sata.

Lokali, u kojima se ne prodaje alkoholna pića (mljekarne, sladoledarne itd.) mogu biti otvoreni ljeti od 6 do 23, a zimi od 7 do 23. — U iznimnim mjestima Puli, Kopru itd. ljeti od 6 do 24, a zimi od 7 do 24.

Nijedan javni lokal u Istri ne smije da prodaje alkoholno piće prije 11 sati u jutro u radne dane, a prije 10 sati u nedjelje i blagdane. Krčme, gostione itd. mogu da daju vino i druga pića s malom gradacijom prije tih satova samo onim osobama, koje uzimlju kod njih jutarnja jela. Takvo alkoholno piće može se prodavati i onima, koji ga kupuju za kuću prije određenih satova. Ali se ne smije prodavati osobama, koje dolaze u gostionu da samo piju.

Ovu naredbu mora svaki vlasnik lokala izvjesiti na vidljivom mjestu u svom lokalu. Prekršitelji reda biti će strogo kažnjeni.

Kako se kažnjavaju nesavjesni podešati. — Pred par dana vršila se je na sudu u Trentu rasprava protiv Gina Nones-Rigo, studenta od 26 godina, koji je bio podešat za općine Brez, Cloz i Castelfondo. On je bio optužen da je za vrijeme svog službovanja pronevjerio 90 hiljada lira općinskog novca. Nije se mogao obraniti, jer je bio kriv, pa ga je sud osudio na 5 godina i 7 mjeseci zatvora, na veliku globu i na nadoknadu štete. Po svršenoj kazni, on ne će više biti primljen u nijednu javnu službu. — Tako se kažnjavaju oni, koji kradu nekom stečeni narodni novac.

Učitelji u pokrajinama uz granicu. — «Popolo di Trieste» piše, da je pokrajinska fašistička federacija nastojala već više puta kod vlade uplivisati na to, da se bar donekle poboljšalo stanje talijanskih učitelja, koji vise svoju službu u krajevima uz granicu, to jest u Julijskoj i Tridentinskoj pokrajini, gdje je služba teška, uzme li se u obzir opće prilike u kojima se ti krajevi nalaze, pa i to, da pučanstvo tih krajeva nije svagdje i uvijek zadojeno dobrim osjećajima prama državi i učiteljima. Učitelji u tim krajevima imaju teži život, više se moraju žrtvovati u svojoj službi, a uz to sve nemaju nikakvog moralnog zadovoljstva. Zbog svega toga učitelji ne rado služe u našim krajevima, a naročito je za naša sela teško naći dobrih učitelja. Da se tome zlu doskoči zauzeo se je sam on. Mussolini, pa je naredio vladi neka pitanje prouči i neka što prije odredi učiteljima, koji služe u Julijskoj i Tridentinskoj pokrajini, jednu posebnu nagradu «kao priznanje za požrtvovnost i samoodricanje, kojim oni vrše svoju misiju uz materijalne i moralne poteškoće».

Sniženje poreza. — S danom 1. januara 1928. vlada je snizila porez na dohodak (imposta sulla ricchezza mobile) i to za 2 posto. (Ko je do sada plaćao 100 lira od sada će plaćati 98 lira.)

Vlasnici pasa. — Podešat puljske općine poziva jedinim svojim proglasom sve one, koji u puljskoj općini drže pse, pa su ise još lani prijavili, neka dodju u «Ufficio tasse» soba br. 7. dignuti marke za 1928. g. — Oni, koji nee nisu lani prijavili, neka to učine do 31. januara. Oni, koji su lani imali psa, a ove ga godine nemaju, moraju to prijaviti, da im se briše porez na psa. — Svaki pas mora bezuvjetno imati za vratom marku. Ako je nema biti će uhvaćen, a vlasnik će se zbog prekršaja kazniti.

Kerijera i stado ovaca. — Kada se je pred par dana porečka kerijera vraćala sa siacije u grad, na jednoj uzbrdici nadje naglo na jedno stado ovaca. Šofer je kusao brzo zaustaviti motor, ali mu to nije uspjelo. Kerijera je pregazila desetak ovaca.

Stavnja (leva) za ratnu mornaricu. — Od 20. januara dalje vršiti će se u Puli (Capitaneria di Porto) stavnja za one mladiće rodjene 1908. godine, koji su upisani u listu za mornaricu. Stavnja će se vršiti ovim redom:

20. januara za mladiće iz Malog Lošinja;

23. januara za mladiće iz Pazina i Vodnjana;

27. januara za mladiće Velikog Lošinja i Nerezina;

31. januara za mladiće iz Pule i okolice po abecedi od A do J;

3. februara za mladiće iz Pule i okolice od K do S;

6. februara za mladiće iz Pule i okolice od T do Z, za sve one, koji nisu bili uzeti na prošlim stavnjama, te za mladiće iz općine Tinjana, Barbana, Boljuna, Kanfanara, Žminja, Buzeta, Svetivinčenta, Šušnjevice, Raklja, Plomina, Osora, Labina, Grožnjana, Višnjana i Buja.

9. februara za one, koji nisu mogli da se prikažu na prošle stavnje, a imaju zato dobre razloge.

Za mladiće, koji su pomorci, pa su odsutni, a tako i za one, koji su u inozemstvu, vršiti će se naknadne stavnje svakog 15 u mjesecu, a takodjer i 31. augusta, te 31. decembra 1928.

Mladići, koji su pomorci I. i II. kategorije, moraju sobom na stavnju donijeti knjižica o navigaciji, a svi drugi moraju sobom donijeti dokumente, kojima se potvrdjuje njihovo zanimanje, te dovršene škole.

Oni, koji su oženjeni ili udovci s djecom moraju donijeti svjedožbu o vjenčanju.

Mladići, koji nemaju nikakvog dokumenta, moraju od svojih općina tražiti identitetnu legitimaciju.

Oni, koji imaju pravo na kraći vojni rok moraju sobom donijeti odnosne molbe i sve dokumente, koji su potrebni.

Oni, koji imaju već jednog brata u vojničkoj službi, pa drže da imaju pravo na kasniju službu, neka donesu na stavnju molbu, koju napiše otac ili glavar obitelji, s odnosnim dokumentima kojima se potvrdjuje, da je brat doista u vojsci.

Krive oznake na robi. — Ministarstvo je doznalo, da su mnogi trgovci počeli u zadnje vrijeme na tkanine, koje su domaće, to jest talijanske proizvodnje lijepiti strane znakove, da bi roba izgledala strana, a ne domaća. Poznato je naime, da se tkanine strane proizvodnje, a naročito engleske, brže prodaju nego talijanske, jer se misli, da je ta roba bolja. — Ministarstvo upozorava prefekturne vlasti, da strogo paze na slične slučajeve, pa neka kazne trgovce, koji na taj način škode nacijonalnoj produkciji, koja nije slabija od strane.

Za neženje. — Oni neženje, koji su u godini 1927. navršili 25 godina, počinju s ovom godinom plaćati porez na neženje. — Moraju se prema tome prijaviti da ih općina zapiše za oporezovanje. — Oni, koji se ne prijave kažnjavaju se.

Univerzitetski studenti i vojnička dužnost. — Izdana je nova naredba prema kojoj moraju mladići, koji pohadjaju univerzu, pa mole, da im se vojna dužnost odgodi do 26. godine, odnosnoj molbi priložiti i potvrdu, da su pohadjali predvojni tečaj (Corso premilitare). Ako tog tečaja iz opravdanih razloga nisu mogli pohadjati, moraju molbi priložiti jednu potvrdu o tome. Uvažavati će se jedino one molbe, koje budu popraćene dobrim dokumentima.

PODLISTAK

Izgubljeni

(Nastavak 1.)

Na otvorenom moru.

U času, kad se Dora opet ispela na palubu, sunce se naginjalo k zapadu. Digao se i vjetar i parobrod počeo da se ljulja. Putnika je na parobrodu bilo vrlo malo. Paluba je bila gotovo pusta, jer su mnogi ostali u svojim kabinama ili u salonima, od straha pred morskom bolesti. Dori je to godilo. Osjećala je potrebu da bude sama, da može u miru da razmišlja.

Duboko su je smutile riječi odvjetnikove žene a naročito ona vijest u novinama: Vijest je dolazila iz San Juana i glasila:

«Gospodjica Dora Lavrence, kći J. Lavrencea, višestrukog milijunaša, graditelja željeznica, ukrcat će se iduće sedmice za Nju Jork, gdje će izvršiti neke nabave za svoje skorašnje vjenčanje. Ona polazi za jednog mladog časnika ratne mornarice, g. Lubina. Gosp. Lavrence, koji u našem kraju gradi jednu željezničku prugu, dostići će je nakon nekoliko dana.»

I to je sve. A u svemu tomu vrlo malo istine. Samo toliko da ima već od prilike dvije godine, što se ona zaista upoznala s Lubinom. Mladić dosta simpatičan. U času, kad se završio proces protiv Barizona, njoj se činjaše, da bi Lubin mogao da zaprosi njenu ruku. Budući da nije bila sama sa sobom na čistu, što da mu odgovori, ona se jednog dana ukrca na parobrod i krene u San Juan, k svome ocu. Tu je ona htjela da razmišlja na osami o odgovoru, što će ga dati mladiću, ako je uistini zaprosi. Medjutim ona je još i danas oklijevala ne znajući što bi.

Nego tu se desio jedan vanredno čudan slučaj. Na ovom istom parobrodu nalazi se evo i onaj časnik Barizon, prema kome je Lubin osjećao neku vrlo duboku simpatiju, tako da je u času procesa, dok se cijeli svijet s grozom odvraćao od krivca, Lubin bio jedini, koji ga je odlučno branio. Pravo reći i prije bilo nekako teško vjerovati u sve ono, što se dizalo protiv Barizona. Ona ga nije vidjela nego samo jedanput i to letimice, ali je već to dostojalo, da ne bude protiv njega.

Nečiji koraci prenuše je iz misli. Ona se okrenu i opazi nadglednika broda, gdje se k njoj uputio.

— Dobar veče, gospodjice! Svi žalimo, što niste bili s nama na čaju. Bit će te vam ovo malo mora smeta.

Djevojci nije nadglednik bio baš po ćudi, ali nije htjela, a ne bi bila ni mogla da bude prema njemu opora.

— Varate se, gospodine. Mene ovo malo mora ne smeta. U drugu ruku ja se osjećam kao da sam rodjeni — mornar.

Nadglednik se osokoli pa prihvati primakavši joj se bliže:

— Da ne zaboravim, gospodjice, vi znate, da je časnik Barizon tu na našem brodu. Ako želite vidjeti ga, kršom, da to niko ne opazi, ja ću već udesiti, da vam ga pokažem. Oh, nastavi nadglednik videći da se djevojka malo namrštila, ja znam, da vas on zanima. Ta bio je prijatelj gospodina Lubina, a malo prije čitao sam u novinama onu vijest o vašim zarukama.

— Gospodine, odgovori djevojka oštro, ona je vijest sasvim izmišljena. A što je do Barizona, volim ne vidjeti ga. Ta nije on nikakva divlja zvijer, da ga se pokazuje općinstvu. Vi i sami znate, da je on jednom bio vrlo otmen i fin čovjek.

I kao da ne želi, da se o tome više govori, okrene se prema istoku, ali gotovo u isti mah klikne:

— Što se ono tamo spprema? Pogledajte kakvo je more!

I zaista, more, što je još malo prije bilo puno svijetla i čara, najednom je postalo sumorno i uzburkano. Snažni valovi dolazili su s jugozapada i nadmećući se jedni se za drugima rušili o bokove parobroda. Bilo je očito, da se bliža nekakva strašna oluja. Lagan srb podidje djevojku. Pošto se ona bolje ogrnula, nasmija se nadglednik:

— Već sada osjećate ono nešto narazno, a što će tek biti kasnije za oluju. Čudno, te nas meteorološki zavod u Nujorku nije obavjestio o tome prije našeg odlaska.

— Zar ima koliko opasnosti?

ZAVOD Dra. BONCINA-FINETTI
Trst - Via Fabio Filzi 23
Primanje: od 10 do 12 i od 15 do 17

Radikalno liječenje: ŠIATIKE (BEDROBOLJE). Liječenje traje samo 3 dana. - Uspjeh zajamčen.
Bolesti mišića na prsima i u bokovima.

Talijanski elementi u jeziku istarskih Hrvata. — Tipografija G. Coana e figli u Poreču, izdala je nedavno knjigu «Cenni sugli elementi della parlata dei Croati dell'Istria». Tu je knjigu napisao profesor Attilio Craglietto iz Pule s namjerom da prikaže kakav je i koliko je jak bio u prošlosti utjecaj talijanske kulture i jezika na razvoj kulture te na jezik istarskih Hrvata. — Puljska «L'Azione» kaže, da je svrha ovog djela više propagandna i praktična nego znanstvena.

Pazin je dobio električno svijetlo. — Pred desetak dana Pazin je napokon dobio elekt. svijetlo. Do sada je grad bio osvjetljen na stari način, s gasom. Električnu struju daje gradu «Società Elettrica Istriana» i to za 2 lire i 50 cent. po kilovatu. U toj je cijeni sadržana i općinska taksa. — Počele su se vršiti instalacije za uvadjanje električnog svijetla u Lindaru, Bernu i Trvižu. I ta će mjesta doskora imati moderno svijetlo na elektriku.

Zvona za pazinsku župnu crkvu. — Pazinska župna crkva čeka već više vremena zvona, koja ima dobiti od države na račun ratne štete. Nedavno je komesarijat za naknadu ratnih šteta javio župnom uredu, da je već odredjeno neka se ta zvona saliju. Prema tome imala bi zvona doskora u Pazin doći.

«Goriška Straža» — uzapćena. — Slovenački list «Goriška Straža» od 6. o. mj. bila je uzapćena radi članka pod naslovom «Z delom do cilja».

Prevala u Istarsku posujil. u Puli. — Po provali, o kojoj smo u zadnjem broju opširno pisali, policijske vlasti vode strogu istragu, ne bi li lopovima ušli u trag, ali do danas nije o toj istrazi ništa nikakav izvještaj, pa ne znamo u kakvom je razvoju, da li se je lopovima ušlo u trag ili ne.

Zadnji put smo javili, da je kr. prefektura raspustila posujilnicu i da je imenovala komesara za likvidaciju. Ta je vijest bila pogrešna. Prefektura nije raspustila posujilnicu nego je samo upravnom odboru posujilnice naredila da se raspusti i da svoje poslovanje predа prefekturnom komesaru prof. Bigi. Posujilnica će prema tome i dalje djelovati.

Zadnji put smo javili, da je policija provela neka hapsenja, no uhapšeni su brzo bili pušteni na slobodu.

I Motovun dobiva električno svijetlo. — Koncem prošlog mjeseca završeni su u Motovunu radovi oko instalacije električnog svijetla. Za Božić je mjesto već imalo zapaljene prve žarulje. Svijetlo je uvela Società Elettrica Istriana.

Kod Svetvinčenta se je prevrnuo jedan automobil. — Dne 8. o. mj. u blizini Svetvinčenta nadjen je uz cestu jedan prevrnuti auto, a uz auto je ležao teško ranjen šofer. Ranjenik je prenesen u ambulatorij dr. Cevriche. Upostavilo se je da se zove Ivan Suran i da je namještenik kod tvrdke Zelco u Pazinu. Onoga je dana vladala jaka magla, pa je to sigurno uzrokom ovoj automobilskoj nesreći.

Odbor za valorizaciju Rivijere. — Na poziv pokrajinskog fašističkog tajnika comm. Host-Venturija sakupile se se dne 8. o. mj. u Opatiji mnoge ličnosti iz Opatije, Voloskog, Rijeke itd. Na tom se je sastanku imao izabrati novi Pokrajinski odbor za turističku valorizaciju Rivijere. (Comitato provinciale per la valorizzazione della Riviera). Iza duže diskusije u taj su odbor izabrana slijedeća gospoda: dr. Licen, cav. Palcich, cav. Persich, dr. Benassi i dr. Mazzoleni.

Puljski tribunal osudio je na 3 godine zatvora i 20 hiljada lira globe Pavla Muziću iz Roča, jer je prešao granicu bez putnice. — Puljski list «L'Azione» od 8. o. mj. piše: — «Seljak Pavao Muzica, od 29 godina, iz Kukurića (Roč) predveden je jučer ujutro (7. januara) pred mjesni tribunal, optužen, da je 16. augusta prošle godine, bez putnice, prešao granicu i otišao u Jugoslaviju, gdje se je zadržao više od mjesec dana.

Sudbeni savjet sastavljali su Predsjednik cav. Tolentino i suci cav. dr. Delfin i cav. Defranceschi, državni odvjetnik bio je cav. Scomersich, a kancelista g. Bragatsch.

Kad je rasprava otvorena Predsjednik čita optuženom — kojeg je branio advokat Marotti — optužbu, a zatim počinje da ga ispituje.

Apsolutno ničeđem, — kaže optuženi, — da sam učinio prekršaj zbog kojeg sam optužen. 15. augusta prošle godine otišao sam iz države jedino zato, da tražim nekog Karla Forcu, koji je zapustio ženu i troje djece, pa je pobjegao u Jugoslaviju, i da ga skloniem ne bi li se vratio kući.

Predsjednik: — Kako ste prešli granicu bez putnice?

Optuženi: — Otišao sam iz Italije bez putnice, jer je toga dana bio blagdan Majke Božje trsatske, pa se je smijelo preći granicu bez putnice.

Predsjednik: — A što ste radili toliko vremena u Jugoslaviji?

Optuženi: — Zaustavio sam se par dana na Trsatu da se molim Majci Božjoj, a zatim sam otišao da tražim Forcu, kojega sam našao u Zagrebu. Vratio sam se u domovinu 8. oktobra iza kako sam uzaludno kušao da skloneim i Forcu na povratak.

Predsjednik: — A kako ste živio u Zagrebu?

Optuženi: — Neko sam vrijeme živio na račun Force, a zatim od milostinje, dok nisam sakupio novac, koji mi je bio potreban za povratak u domovinu.

Predsjednik: — Vi ste osim toga optužen, da ste činili protutalijansku propagandu.

Optuženi: — Nije istina.

Time je završeno ispitivanje Muzice, a zatim je saslušan brigadijer kr. karabinjera Ciro Marrone, koji izjavljuje, da je Muzica bio uvijek na oku vlastima javne sigurnosti, jer je poznat kao jugoslovenski propagator, koji je bio u vezi s vodjama slavizma u Istri, te s drugim elementima preko granice. — «Zadnem, — kaže svjedok Marrone — da je Muzica za vrijeme svog boravka u Jugoslaviji stanovao kod Force, koji je jedan opasan propagator.»

Time je završena istražna strana rasprave, a zatim dobiva riječ državni odvjetnik cav. Scomersich, koji traži da tribunal proglasi Muzicu krivim za prekršaj, zbog kojeg je optužen, te da ga osudi na 3 godine zatvora i 20 hiljada lira globe.

Branitelj advokat Marotti pobija te navode državnog odvjetnika, i zaključuje svoju obranu, tražeći od tribunala neka riješi kazne njegovog štićenika, jer za osudu nema dovoljno dokaza.

Malo zatim tribunal proglasuje osudu, kojom se optuženi kažnjava na 3 godine zatvora i 20 hiljada lira globe.»

Širite „Istarsku Riječ"!

DOPISI

IZ VRANJE.

Prenimo se, jer je zadnje vrijeme.

Htio bih, gospodine uredniče, da napišem nešto o čitanju i samonaobrazbi. Zašto? Zato jer je kod nas mladež u zadnje vrijeme uvelike zapuštena i neće da shvati, da smo u novom i naprednom vijeku knjige i napredka. Čovjek, kojemu danas knjiga i novina nisu dobri prijatelji mora propasti, jer nema u životu najboljih učitelja i putokaza. Gazi kroz život u vječnoj i gustoj tami, bez velikog svijetla prosvjete, a jedino nam to svijetlo osvjetljuje sve ono što je lijepo i veliko u svijetu.

Kazao sam da je naša mladež nemarna za štivo. Čita vrlo malo ili ništa. Ta naša mladež ne shvaća velikog značenja pisane mudrosti. Nikome se ne da potrošiti bi najmanju svotiću za knjigu ili novinu. A tako malo stoji danas i knjiga i novina prema drugim stvarima. Evo na primjer «Istarska Riječ», bez koje ne bi smio biti ni jedan naš mladić, stoji samo 15 lira. Što je to? Ništa! Ide se jedanput manje zabavljati na sajam, koji su nažalost u našoj Istri tako česti — pa si pristedis 15 lira. Za taj mali novac imaš svaku sedmicu jedan lijepi seljački list, a svakih 15 dana dolazi ti i «Narodni gospodar», koji je uvijek pun lijepe i korisne pouke za nas mlade seljake.

A ni drugo naše štivo nije skupo. Evo, na primjer, naš vrlo lijepi koledar, koji je pred malo vremena izišao, stoji samo 3 lire i pedeset centezima. To nije niti za litar vina. A u jedan dan naši mladići popuše mnogo više. Pa Istarske narodne pjesme. Zar nije i ta knjiga vrlo jeftina? I tu knjigu može si svako naručiti.

Dragi moji mladići, mi bismo se morali za knjigu malo više zanimati. To nam je neobhodno potrebno. Promislimo samo što ćemo dočekati ovako nenaučeni i nazadni? Kakva je naša budućnost?

Koliko bi nam više koristilo čitanje dobrih knjiga nego oni naši ludi plesovi na kojima gubimo zdravlje i zapijamo imanje. Manimo se čorava posla, i krenimo boljim i korisnijim putem. Složimo se i odlučimo, da ćemo u ovoj novoj godini mi vranjani biti razumniji nego što smo do sada nažalost i našom krivnjom bili. Seljaci smo, ali ne smijemo zato biti neprosvjetljeni. U svim se zemljama svijeta seljaci dižu i užurbano rade na tome da se prosvjete, a zar da mi Istrani najzadnji ostanemo? Ne, to se ne smije dogoditi!

Proti
REUMATIZMU
kostobolji, Išhijasu,
natečenim zglobovima,
proti ukočenim žilama
probadanju
upotrebljavajte
„ALGU"
Pomogla je hiljadama
mora i Vama
Dobiva se u svim ljekarnama L. 5 flaša
Priredjuje i poštom razašilje:
Laboratorij „ALGA"
Ljekarna D. Budak, Fiume

— Opasnosti? Ni najmanje. Ostanete li u vašoj kabini, vi ne ćete imati nikakva osjećaja o onome, što se vani dogadja. Zahvati li nas kakav ciklon, a svi znaci kažu, da hoće — mi ćemo ovdje, na ovom brodu, biti tako sigurni, kao da smo na tvrdom kopnu. Tko putuje «Floridom», ne treba da se boji, ako ne da nas slučaj nanese na kakvu nepoznatu podmorsku pećinu ili na korito kakve napuštene ladje...

— Napuštene ladje?

— Jest, nastradao, ostavljen brod, što ga još more nije progutalo, mogao bi nam donijeti nesreću. Oh ti ostaci nastradalih ladja! Kako ih se mornari plaše! Kao od sablasti! Neka od tih korita plove po otvorenom moru, na površju; ta nisu najstrašnija, jer se mogu obično za vremena da opaze — dok su ona, što se još samo pod morem drže, uistini vrlo opasna.

— Medjutim i ti ostaci mora da se prije ili poslije raspadnu i potonu na dno, primjeti Dora.

Nagledniik poprimi neko čudno, važno lice pa će:

— Jest, katkada se i to zbiva, ali nakon mnogo vremena. Našlo ih se u Atlanskom oceanu i takovih, koji su po njemu lutali pune tri godine i prevalili na hiljade kilometara. U sjevernom dijelu oceana nestade ih već nakon nekoliko mjeseci i to uslijed užasnih oluja, što onuda haraju. Ili pak skrenu u Sargaško more i tu ostanu, dok sasvim ne propadnu.

— Sargaško more? Gdje se nalazi to more? Čini mi se, da sam u zavodu čula govoriti nešto o njemu.

Nadgledniik pokaza prstom najprije prema sjeveru pa prema istoku.

— Mi plovimo sada duž njegov zapadni rub. Pogledajte sve ove alge, što plivaju na talasima. Tamo dalje, prema sjeveru i istoku te alge postaju sve gušće i toliko ih ima, da se naposljetku zgušćuju u nekakvu krutu masu, što se drži nad morem u površini od kojih pet milja uokolo. Niko ne zna točno da kaže, kako ta masa izgleda u svome središtu budući da se odonud nije još niko vratio, da nam to opiše. Stari mornari tvrde, da ima ondje na hiljade brodova, starih, napuštenih korita, što su ih u onaj tajanstveni kraj nanijele struje i ondje sakupile. Najveća takva struja, Gulf Strim, razgranjuje se oceanom i sve što pliva morem prije ce ili kasnije pasti u njegove vrtloge. Ostaci brodova mogu po Gulf Strimu da dospiju čak i do Pola, gdje ih zahvate ledene sante i potiskuju opet prema jugu, dok ih jedan dan kakav zamahaj zapadnog vjetra ne baci u struju kanarsku, pa u ekvatorijalnu, koja ih malo pomalo baci onamo, u ono Sargaško more. Pune četiri stotine godina, u sve ovo vrijeme, otkad je Kolumbo otkrio Ameriku pa do danas, sve su se te podrtine ostavljenih brodova skupljale u tom dijelu oceana. Mnoge su od njih potonule, dok će ostale, a ima ih bez broja, još nekoliko stotina godina plivati na onim zgusnutim algama sred Sargaškog mora. Valovi, pa ni oni najveći, ne mogu do njih, jer im to priječe duboke naslage alga, stoga mora da se medju njima nalazi ladja veoma starih, možda i po gdjekoja Kolumbova karavela. Koliko tajanstvenosti ima u onom moru, kome smo mi tako blizu!...

Dora ga je slušala sva zapanjena. Na licu mu, od dugotrajnog života na moru dosta otvrdnulom, mogao se vidjeti, da iz njega ne govori mašta, dok je u drugu ruku bilo opće poznato, da se on već godine i godine bavi Sargaškim morem i njegovim tajnama. O tome je on i razgovarao najradije, tako da se činilo, da taj čovjek na drugo i ne misli nego na one drvene podrtine zakopane u algama.

U taj mah dogodi se nešto, što je djevojku trglo i zaprepastilo. Na obzorju, prema jugoistoku pojavila se gromada gustog i tamnog oblaka, iz kojega se kao iz neke goleme mješine prosula silna vijorina dižući svuda uokolo goleme talase s vršcima punim pjene. Sva se ta sila obori na brod, koji se pod njom nemilo prodrmao.

Pokisnuta do kože Dora se u jedan čas pokupi i zamače pod palubu, gdje su se već bili okupili i svi ostali putnici, da se zaštite od strašne oluje, koja se vani već grdno razmahala.

(Slijedi.)

IZ RIJEKE.

Cijene živežnih namirnica: na papiru i po nekim dućanima. - Današnje žene. - I opet lepjanice. - Čime današnji kumovi darivaju djecu na krstu? - One tri.

Popac bombo banula je danas k meni Ninetta i pokazujući mi sva ponosna Vedetta od 30. decembra reče:

— Vi muški ste za nis! Ki bi vas rekal, ale bi smrt od glada, ako od otrovane hrane, ka se jos kade tade prodava. Poglejte samo, kake mi dnevno protestoval, ultroke vi pa'iv i!

Uzmem «Vedetta», pročitam — i zbilja, moram da priznam, da naše vrijedne ribarske domaćice nemaju dlake na jeziku. Evo što se napisale:

«U razmiu dućanima, osobito u gornjem gradu i u podpćinama, živežne namirnice koštaju više negoli je to zakiljeno u odnosnom cijeniku. Što ga izdaju gospodari od komitata. Ali osim toga, dovadja se, da se neke potrebšte, ali jevtinije namirnice u dućanima uopće ne nalaze. Ili su rasprodane ili pokvarene — u jedna riječ nema ih i nenaćuće ih je naći.»

Kratko, ali jezgrovito. Što je pak do «Vedette», ona u ovo vjeruje i ne vjeruje, ali ipak pita, dali se ustini kontroliraju svakoga dana i cijene i namirnice po dućanima? O trgovćima napomenuti list sudi, da se velikom većinom poštenjaćni i zeuteđneni, no nije isključeno, da ima i medju njima kakav nepoštenjaković, kojega bi trebalo otkriti i raskrinkati. A kako da ga otkriješ, ako ne prosećeš sve, koliko ih je drazi Bog dao? Kako ćeš kukelj odvojiti od pšenice, ako oboje ne potreseš zajedno na situ i reseta? Sastanci, govoranije, plakati lijepe su stvari, ali «Vedetta», ali ne dostaju, treba neprestano gledati na nečije prste, ako ne ćemo da cijene navedene u cijenicima, što ih izdavaju gospoda od komitata, ne ostanu — mrtvim slovom. Ja sam Ninetti izrazio svoje potpuno zadovoljstvo, što ima, hvala budi Bogu, još žena, koje misle i na svakidašnju patentu, a ne samo na «pituru» i na svilene čarape.

Reć bi, da ovako ne misli neki starac iz Marseće, što je ovih dana navršio sto godina svoga života. Bio je tri puta oženjen, ali je ovom zgodom izjavio, da je lijepo imati ženu, no da je jos lijepše biti bez nje. O današnjim ženama izjavio je, da ne vrijede «un boro», to će reć ni grosa. Pitao sam Ninettu, da mi kaže, što ona misli o tome.

— Ca ja mislim? Kada budem imela sto let, mislim, da ću onputa govorit ja za muske uprav onako, kako on stari govori sada za zenske.

Taj stogodišnji starac rodom je iz okolice Ferrare. U doba ustanka, god. 1849. nasao se slučajno u Milanu, gdje se prijavio kao bolničar. Imao je manu, a i danas ima, da u svakom austrijskom vojniku vidi najmanje jednog Hrvata, kao da čitava Austrija nije bila drugo negoli jedna Velika Hrvatska. On je nekoga dne čak vidio, kako su neki hrvatski vojnici u jednoj crkvici u predgradju Kidali s oltara lojane svijeće i žlerali ih «con un grugnito di soddisfazione», što bi se hrvatski moglo reći: s nekim rokotom zadovoljstva.

Neki moji istokrvni sugradjani, koji su ovo čitali u «Vedetti» od 3. o. mj. komentirali su taj starčev iskaz ne bez zgražanja. Ja sam pak, da pravo kažem, na sve ono ostao sasvim hladan. Najzada, gdje stoji pisano, da je loj nekakva sramotna hrana? Pa ako baš već hoćemo da govorimo i o nekoj sramoti, ta bi u prvom redu padala na Fater — Radeckoga, koji nije svoje vojnike hranio, kako treba. A onda recimo po duši: zar ne bismo mi i u vrijeme posljednjeg rata bili radije jeli loj nego li one razne surogate od surogata, kojima su nas pitale razne aprovizacije? Sjetimo se samo, koliko smo mi u ono vrijeme progutali crva i štakora, koliko pjeska i pilotine, koliko gljista i druge nečisti! Glad je ratu brat, i kako sreće, da je u ono vrijeme bilo malo više loja, ljudi bi ga bili uživali sto puta radije negoli na priliku kojekakav pokvaren margarin. A zar se može reći i danas, u vrijeme mira, reda i rada, da je ono, što se nalazi u raznovrsnim madžarskim i frankfurtskim kobasicama, sve samo suho svinjsko ili goveđje meso? Ne, gospodo, ja se u potrebi ne bih nimalo stidio loja, baš kao što se ono ni slavni Caplin nije stidio, kad je ono da utaži glad svario svoje postole i lijepo ih pomalo izio. Nesamo to, nego da mi i danas neko dođe i kaže:

— Čuj, Rokče, ili moraš da pojedeš ovaj komadić smrdljivog sira «Kvargla», ili da progutas čitav jedan duplir od loja! — ja bih mu mirno duše odgovorio: — Ovamo duplir! A sada jedno pitanje: Zar su zbilja u onoj milanskoj crkvici svijeće bile od loja? Da nije možda onaj starac iz Marseće, koji u svakom austrijskom vojniku vidi Hrvata, vidio i u svakoj svijeći jedno lojanicu? Uostalom, ni to ne bi mijenjalo ništa u stvari, jer ja bih i vosak gutao radije negoli kojekakvi smrdljivi «Kvargl».

Mnogi se tuže na kinematografe, da u njima nema pravoga reda. Najveća pokora, da je s mladarijom na galeriji, koja da se vlada ma baš nepristojno, kako se ne bi ni izdaćka smjela da vlada mladarija na ovako važnoj tački. Neugodno je i to, što se na kinematograf vode i vrlo malena djeca. Ovih dana donijeli su i jedno novorodjenče i to ravno iz crkve, u kojoj su ga krstili. Razumije se, da se je dijete neprestano deralo, što je dakako mnogima dotužilo, pa su javno mrmljali i protestovali. Kum se stiskao u ranemina i branio se govoreći:

— A ca ćete no! Vremena su teska, delika ni, a opet nec valja deteta dat, pak ca ću, ca ne ću — zel sam ga na kinematografa! — i to je nec... A sopet ni bogzna ni kako drago.

Italija je na Susaku otvorila svoj vice-konzulat. Koji će biti potredjen zagrebačkom konzulatu. Za sadašnjeg vice-konzula imenovan je g. conte Barbarich, sin poznatog generala Eugena Barbarića.

Inače:

Bura puše okol kuće,
Pita kruha i obuće.

One tri: Kako je poznato na Rijeci ima lijep broj lovaca. A izmedju njima i takozvanih visokorodjenih ženosti. U prirodi je nižih ljudi, da se više klanjaju i da im ugadjaju kako rani. Takova Izanje u fijumu se govorn naziviše servilmost. Dogodilo se dakle, da je neki visorodjeni rićeki lovac otišao ovih dana nekuda u lov. Pratilo ga nekoliko servilnih laskavaca, pa kad se je visokorodjeni uveće považio, da nije ubio zeca, jer da se je on, visokorodjeni, držao odvise na desno, laskavci su skočili i svi u jedan glas progovorili:

— Ne, visokorodjeni gospodine, vi ste bili na dobrem putu. Kriv je zec, koji je skrenuo više na lijevo...

Ona druga: Gazdarica služavci:

— Jelice, evo vam plate, za prošli mjesec. Zadržala sam vam deset lira zbog one stakline posude, što ste mi je juče razbili.

— Deset lira? Pa vi ste, gospodjo, već toliko puta sami kazali, da posuda ne vrijedi ni pol soldа...

Ona poslijedna: Ima i na Rijeci ljudi, koji se spiritizmom bave. Francelo se dugo odmagao dok nije najzada i on zaželio, da preko ćiđnog stolčića razgovara s duhovima.

— No, pak kako je išlo? — upitah ga juče na Korzu.

— Zlo i naopako, odgovori on. Soba je bila puna ljudi, i jedva sto sam se dokako stola, prikaže mi se duh pokojnoga Štirića pa će mi: — Ej, Francelo, a šta misliš s ono pet tisuća lira, što sam ti ih posudio lani na Mihoju? **Rokac.**

IZ ĆIĆARIJE.

Ljuta zima. - Naša luda mladost. - Napredak i mi.

Evo i nas na pragu nove godine, kano uvek sa nadom u sreću, da će iduća godina biti s nama milosrdnija od prošle.

Studen, koja nas neprilosrdno ovih dana bije, použrokuje nam dosta jada. Ruke i noge smrzavaju, kad se sprema drva za u Trst, a i na samom putu moraju se naši vozari boriti sa burom, koja ne samo da «brije», nego svojom silnom snagom prevraća i vozove naloženo drvom i «šumom», te kara upravo u očaj siromašne vozare.

Studen sprečava i posao na cestama. Najbolje bi bilo sjediti za domaćim ognjištem dok studen vani vlada. Ali mi nismo dionici te «milosti božjeo, valja nam neprestano mučiti se, a uz to još i više puta gladati i žedni biti.

Uzu sve neprilike, koje nas pohadjaju proveli smo blagdane sretno i «veselo». Ta pilo se je po našem običaju i dosta novaca uzaludno potrošilo. U pijančevanju prednjače mladići. Nije čudo. Na cestama su većim delom oni zaposleni, a zarada njihova uza svu bedu otidje većinom u ruke gostioničara, dok se obitelj, koja ih hrani zadovoljiv više puta i sa dugom, kojeg oni naprave u gostioni. Valja napomenuti da imade oceva obitelji, koji nisu mogli naći zarade na cestama, nezaposlenih i te kako sposobnih za rad!

Mladićima bih preporučio da se opomete, jer je već vrijeme, te da uvide teški položaj svoj i svog naroda. Nova je godina! Neka bude i smer našeg života i rad zadojen novim mislima i većim ozbiljnošću.

Ne tražite u neumerenosti, u piću radost i zaborav jada i zla, jer je to kratkotrajno dobro, a donaša teških posljedica. Ima drugih zabava i uzgednosti, koje su dostojne valjanih mladića, te oplemenjuju dušu i ne krate dane čovečjeg života. Ne tražite sreću i veselje za izgladnim vinom napojenim stolom u magli smrdljivog cigaretnog dima u gostioni. Tamo nema dobra.

Naobrazbe vama treba, koja otvara puteve spoznaji ljudskoj i vodi čoveka k boljemu gospodarskom stanju. A čovek koji ima priliku da steče makar i najmanju naobrazbu, a neće, — nedostojan je da živi u ovom veku.

Valjane naše knjige ja imademo prilika uza svu našu bedu, da si ih pribavimo svake godine uz vrlo malenu žrtvu, uzmimo u ruke, ako hoćemo da postanemo ljudi, koje očekuje bolja budućnost, ljudi, koji imade i sveto pravo na bolju budućnost. Inače smo propale propalice. **Ćić.**

IZ LOVRANA

Zahvala dobrim prijateljima

Pred nekoliko mjeseci umro je pod operacijom moj suprug. Ostala sam udovica sa troje neopskrbljene djece. Budući je moj suprug bio dobar narodnjak, imao je mnogo prijatelja, koji su ga poštovali i voljeli. Po njegovoj smrti sjetili su se ti njegovi prijatelji koji se nalaze u Americi, nene i pomislivši na moje siromaštvo sabrali se oni za pomoć lijepi iznos od 93 dolara i 50 centi. — Taj nje je čin vrlo dirnuo, pa se putem «Istarske Riječi», koja se mnogo čita i u Americi, najlepše zahvaljujem svim požrtvovnim darovateljima, koji su na vrlo lijep i nezaboravan način izrazili svoje iskreno prijanjanje prema mog dragog pokojnog muža. Molim Vas, gosp. urednike, iznesite mi u Vašem listu popis svih onih, koji su mi poslali, kako slijedi:

Po 1 dolar darovaše: Lovro Dubrović, Jerin Mrak, John Marčenić, Giovanni Corporante, Roko Petrićić, Frane Basan, August Grašić, Anton Roketić, Joe Scheidleker, Frank Sandlić, Santo Trilić, Stanislav Basan, Liberat Hrelja, Iudolf Grizilo, Anton Sirola, Fanny Fosorier, Ivan Roketić, Mario Hrelja, Daniel Batković, Nikola Tribić, J. Blažević, Mira Stiglić, Vinko Sterle, Karlo Mrak, Joe Vidošić, Rudy Vidovic, Vincent Virić, Jolnnnie Gačparić, Anton Vidošić, Herman Mohović, Anton Priskić, Josip Randić, Toma Pahnić, Tirac, Sam Turković, Anthony Kalčić. 1. A. Stiglić, Joe Kurečić, Guido Lovrečić, Maria Markulin, Anton Mamić, John Krušić, Anton Tomičić, Paul Bašić, Paulina Masarić, Anton Krnčić, Joseph Vidovic, Nick Mrak Pistoia, John Semobor, John Blažić, Amato Bresan, John Radosloić, Josephine Kešanac, Andro Kozul. — Po 50 centi darovaše: Kuzma Mikuličić, J. Jakovinović, D. Šifić, J. Valentin, John Žigulić. — Po 2 dolara darovaše: Marko Jaman, G. Tesorier, Frank Franjul, Karlo Turković, Obitelj Palnić Rosa, John Vidović. — Po 3 dolara darovaše: Serafin Latković, Dan Adrio. — Po 5 dolara darovaše: John Latković, Norbert Kalokira, Obitelj Spazzafima. — Ukupno 93.50 dolara.

Ja ne nalazim dovoljno riječi, da svim darovateljima lijepo zahvalim. Ono, što su za nedne dobra učinili — platiti će im Bog. — **Dragica ud. Bradičić.**

IZ JELOVICA.

Narod bez škole — narod bez budućnosti.

Mi ni neznamo koliko godina već stoje ove naše Jelovice na pustom našem kamenitom Krasu. Staro je to naše selo. Ali ni najstariji naši seljani neznaju o njegovom postanku i prošlosti, da kažu nijedne riječi. O tome nije nigdje ništa zapisano. — Zašto? Zato, jer naši stari nisu pohadjali školu i nisu znali pisati. I to je eto krivo, da smo bez prošlosti, da smo — ništa. Zaostali smo za svojim susjedima, kao da bi naše selo bilo negdje u središtu Afrike.

Sva susjedna sela imaju već od davnine svoje škole, a mi Jelovčani još i danas nastavljamo svoj zaostali život bez škole. Kao pred par stotina godina. Škola nam se obećava već više od 10 godina. Još prije rata smo se nadali školi, ali je ni danas nemamo. Prošle godine nam se je opet obećalo školu i učitelja. Priskrbili smo svo školsko potrebštine i dovezli u selo, ali učitelj, koji nam je bio obećan nije nam došao ni lani ni ove godine. Nema nas ni traga ni glasa.

Do kada ćemo tako čekati? I mi želimo stupati uz lok napredku, a ovako nam je nemoguće. Željni smo naobrazbe, kao duša raja, ali tog raja nemamo. Mi bismo željeli da bi naša djeca bila naprednija od nas i naših djedova, da bi se mučila čitati i pisati, da bi se iz lijepih i korisnih knjiga nabrazila, ali škole nema, te nema.

Idemo po svijetu i gledamo druge ljude, kako su napredni i naobraženi u svakom pogledu, pa se stidimo, jer mi kod zdravih očiju slijepi gazimo, nepismeni smo. A srce nas boli, pomislimo li na našu djecu. Ne vidimo dobro budućnosti...

Ljubitelj naobrazbe.

DAROVI

u fond «Istarske Riječi»:

Darovao je gosp. Jenko Tihomil iz Opatije lira 10.— i gosp. Feranda iz Matulji lira 5.—.

Najlepše zahvaljujemo!

ŠALE

Pčela za kapom.

Nekom seljaninu ukrali košnicu pčela. — Skupili se ljudi, da iznađu, tko je ukrao košnicu. Jedan od seljana reče: «Znam, tko je to ukrao. Evo onaj, sto mu je pčela za kapom.» — Onda onaj, koji je bio ukrao, malne cukom, da otjera pčelu. I tako se eto.

Baruć na ognju.

U jednim amerikanskim novinama čitamo ovu žalosnu vijest:

«Jučer je amotekar Higgins pokušao da na svom Stodnjaku Sparhedu, sest metri postavi pram...

Njegova odijela izvrsno pristaju drugom mužu udovice Higgins.

BURZA.

Dne 11. januara 1928. mogło se je na zeusanskoj burzi kupati ili prodati:

1 dolar za lira 18,90; 1 lira sterlina za 92,15; 100 franc. francka za lira 74,40; 100 švic. franaka za lira 365,50; 100 njem. maraka za lira 450,55; 100 čehosl. kruna za lira 56,65; 100 austrij. šilina za lira 267,25; 100 jug. dinara za lira 33,35.

Izdavač, direktor i odgovorni urednik:
IVAN ŠTARI
Tisak: TISKARNA „EDINOST" U TRSTU

NA PRODAJU 124 Žnidarišćevih panjeva, solidno izgradjenih skoro novih sa jakim pčelcima, informacije daje **Josip Sandalj, Lupoglava-Istra.**

PRODAJE SE radi bolesti dobro iduća gostiona preko puta kolodvora na Rijeci, sa čitavim inventarom i obrtnom dozvolom. K tomu pripada pet nebliranih soba za strance. Povoljni uvjeti. Upitati usmeno ili pismeno na adresu: Josip Kauzlarić, Fiume, Viale Benito Mussolini 28.

Lijepi posjed

sa dvije kuće, gospodarskim zgradama, lijepim vrtom, šumom, travnikom, njivama, prikladan za gostionu i trgovinu, za kuhanje rakije ili koji drugi obrt u ljubljanskoj okolici. 15 minuta od željeznice postaje St. Vid Vižmarije

prodaje se uz nisku cijenu.

Kuće i sve ostalo nalazi se u najboljem stanju. Potanje informacije dobivaju se kod vlasnika

Frana Zaleteia, St. Vid Vižmarje
ili kod
Ivana Gržinića, Roč (Rozzo) Istra

KURJE OČI
(kale)
liječi brzo i uspješno mast

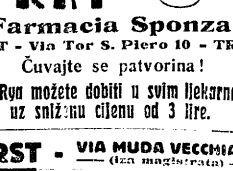

Farmacia Sponza
TRST - Via Tor S. Piero 10 - TRST
Čuvajte se patvorina!
Mast Rya možete dobiti u svim ljekarnama uz sniženu cijenu od 3 lire.

E. PECENCO, TRST - VIA MUDA VECCHIA 3 (iza madžarata)

Strojevi za šivanje, vezenje i pletenje
Adler - Neumann - Junker & Ruh
najbolji za obitelj i obrt.
Bezplatno podučavanje za vezenje. Potrebštine za stroj. Popravci. Upostava motornog pogona.
Stara tršćanska tvrdka, ustanovljena 1899.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Telefon: 5-18 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre, 11 Telefon: 5-18

PODRUŽNICE:
Gorica, Brežice, Celje, Maribor, Černomelj, Kranj, Ptuj, Logatec, Novomesto, Pravalje, Slovenjgradec, Rakek, Metković, Split, Novi Sad, Sarajevo, seconska ekspositura Rogaška Slatina

CENTRALA u LJUBLJANI
....
Dionička glavnica i pričuva:
60.000.000 dinara.

Bavi se svim bankovnim poslovima. Prima uloge na množne knjižice, te ih ukamačuje sa 4½%, a uloge na tekuće račune sa 5% netto. Za otkaz vezanih uložaka plaća postotke po dogovoru. Izvršuje burzne naloge i daje u najam sigurnosne kutije (SAFES).

Blagajna je otvorena od 9,—12, i od 14,—16 sati